

LVGV BRES

ELEGIAE, ET EPITAPHIA VARIA IN OBITVM GENEROSORVM ET EGREGIORVM VIRO- rum, D. Ladislai Carolij, D. Stephani Schinij, D. Nicolai Walkai, generosæ D. Claræ Boczkoi, clarissimi viri D. Petri Carolij, lectissimæ coniugis, Annæ, clarissimi & doctissimi viri, D. Casparis Carolij, filij eiusdem Casparis, & filiarum Saræ, Margaritæque.

Conscripta pietatis & gratitudinis ergò ab Andr. Carolino Ioh. Budeo, Stephano Cziorba D. & Francisc. Vasa helino.

Ecclesiastici 7. vers. 40.

Memento ultimarum tuorum; & in aeternum non peccaturus es.

4078

ANNO M. D. LXXXVII.

1587

2

*Hæc ubi dicta dedit, tenues commigrat in auras
Spiritus, & cœli regna beata subit.
Felicis animæ, quæ sic, statione relicta,
Hanc vitam placida claudere morte datur.
Hæc cecini tristis, gratam testantia mentem
Carmina, pro meritis, magne patrone, tuis.*

Grati beneficiorumque memoris animi testi-
candi causa mœstus faciebat ANDREAS CA-
ROLINVS cliens subiectissimus.

EPITAPHIVM EIVSDEM.

*OSSA Ladislai sunt hoc sita pulvere terra
Carolij; cœli spiritus astra tenet.*

A. C.

EPITAPHIVM EGREGII VIRI,

nobilitate generis virtutumque specimine
conspicui ac laudatissimi Domini
STEPHANI SCHINII.

*HIC situs est Stephanus vir sanguine clarus equestri
Cuius auita domus Schinia dicta fuit.
Non virtute minus, quàm nobilitate celebris.
Hic erat, ore grauis, relligione sacer.
Nil pietate prius duxit, nil pace, nec vllum
Verborum huic mordax virus in ore fuit.
Molliter ossa cubent, Christus dum tempore certo
Restituat sanctis corpora clara suis.*

A. C.

A iij

EPITAPHIVM GENEROSI DO:
MINI, NICOLAI VALKAI.

NICOLEOS, lugete boni, iacet inclytus heros,
Maxima Valkaica lux columenque domus.
Hic in opum tutela, senum decus, hic erat alma
Exemplum fidei, nobilitatis honor.
Artibus hic pacis, validis & clarus in armis
Sustinuit patriæ saepe labantis onus.
Auspicioque Dei pro libertate piorum,
Hostica Threicij contudit arma ducis.
Cum Mauortis opus tractans iuuenilibus annis,
Virtutis specimen militiaeque daret.
Sed, ne consilio patriæ iam pro sit & armis
Invida honoratum fata tulere senem.
Quàm fragile est, heu, vita bonum, hoc quàm mortis acerba
Sæua per incertas vis premit usque vices.

I. B.

Elegia

IN OBITVM GENEROSI VIRI,

PRVDENTIA CVM TOGATA TVM
bellica, liberalitatisque in orphanos &
egenos exemplo memorabilis
Domini NICOLAI
VALKAI.

NIL senium mors sæua, viros, iuuenesque moraris?
Quoslibet in rapidos conijcis ergo rogos?
Passibus ambiguis quòd cæca feraris in omnes,
Extimulata graui forte furore facis?

An petis à quovis merito pro crimine pœnam
Iusticia veluti faxque rigorque Dei?
Parce ferox miseris, & mitius aspice lapsos,
Summa manere diu visque furorque nequit.
Ibimus, & numerum dictis explebimus horis,
Dummodo fata vocent, fata sequemur auùm.
Scilicet haud vllum rapis importuna piorum,
Quisque suo, fati, tempore, cedit homo.
Nilve nocere potes, careas cum morsibus orci
Et posito fiant mota tropæa loco.
Corpus humo texisse iuvat, dum præterit orbis,
In cœlos animas mittere, dulce fuit.
Non istud querimur, minus est ea causa doloris,
Invidia non, hæc, crimine, facta carent.
Virtutum sed quod perimas exempla bonarum,
Humanis, quod sis, rebus iniqua, queror.
Prætereo reliquos; memoro ob virtutis honorem
Nicoleon, dignum nobilitate senem.
Valco, locus patriæ, generis cui fecerat ortum
Valco, pij, claro nomine, clara, viri,
CORVINI natus post fata recentia REGIS
Aetatis, specimen grande, senilis, erat,
Corpore plus membrisque vigore valentibus, horum
Languida, quam nostro, vis queat, orbe virum.
Consilium, dubiis, præsens, in rebus, habebat,
Thestoridæ Regno vatis & instar erat.
Narravit quoties, gravitate silentia movit.
Auribus arrectis dicta tenente grege.
Pectora sic grato verborum pondere mulsit,
Nestoris, eloquij, ferret ut, arte, decus.
Cæca superstitio mentem ceu texerat agram,
Cimmeria, dum lux condita, nocte fuit:

An

Sic Euangelij lumen fera corda subire
Cœpit ubi, verbi, lucis amansque fuit.
Et licet Imperij sit castra secutus & arma,
In factis pietas, corde fidesque fuit.
Mane novo Dominum, petiit quoque vespere sero
Concipiens avidas pectoris ore preces.
Munia sic vitæ studio pietatis obibat,
Esset ut in rebus, norma salutis, iter.
Non congeffit opes, irritamenta malorum,
Subsidium in vitæ, contulit omne, piæ.
Quotque viis censum à populo collegit, egenis
Pauperibus totidem tradidit ille viis.
Altor erat viduis, orbisque parentibus, æquus
Flete, parens, orbis matribus, alter erat.
Non, bonus ille, gregem censu laniavit iniquo,
Pastor ovis fidus, non lupus acer erat
Nutriit infantes vix matris ab ubere motos,
Imbuit & tenerum pectus amore boni.
Post, Patris ad normam, quo quis fuit ordine dignus,
Omnibus, hoc, vitæ iisque modumque dedit.
Hei quantum, ex obitu, cepisti Ecclesia damnum?
Quam fulcro, fatis, es spoliata pio?
Dignus erat tali scelerum vixisset ut ævo,
Virtutis veluti grandis imago piæ.
Hunc tamen è terris, mors ô funesta, perenni
Lege rapis, tumulo claudis & ossa cauo.
Ceca, furens, violenta, cui non grata virorum
Vota, nec Hyrcanis mitior ungue feris.
Niteris incassum nil proficientibus orsis,
Inque pios nullo, tela, furore iacis.
Hic, modò quem vicisse putas, non arma timentem
Mors tua, Valkiaca gloria gentis erat.

Sat

Sat vixit, bene vixit, habet nunc gaudia cœli
Mens pia; maternam debile corpus humum.
Nicoleos terris, tumulo reuocatus inani
NICOMOROS, verso nomine, verus, erit.

STEPHANVS CZORBA
Debrecinus scribebat.

EPITAPHIVM GENEROSÆ DOMI-

NAE, PIETATE, CASTITATE, PRVDENTIA
cæterisque virtutibus clarissimæ matronæ CLARAE
BOCZKAI coniugis quondam Generosi & egregij
viri D. Iohannis Cziapi de Ezeni, piæ memoriæ, quæ
diem suum obiit XXI. Febr. Anno 1586.

Scriptum pietatis & gratitudinis ergò
ab ANDREA CAROLINO.

Hic quoque Czapino quondam coniuncta Ioanni
Clara iacet, generis gloria magna sui.
Casta pudicitiae famam seruauit honestam,
Quæ generosa nihil femina maius habet.
Hæc, quo, dicta fuit, dignam se, nomine, gessit,
Clara fuit meritis, & pietate simul.
Assidue quoniam doctos audire solebat;
Nilque habuit sancta religione prius.
Ipsa senes, inopesque nurus, ægrosque fouebat,
Et viduis largâ præbuit æra manu.
Virginibus, fuerant quæcunque parentibus orbæ
Pronuba consortes tradidit ipsa tori.
Natura bonitas, fidei constantia, candor,
Lingua in consilijs adsuit apta pijs.

B

Cumque

4
Czapi
de Ezen

*Cumque vir è terris sublatus in astra fuisset,
In viduo mansit foemina casta toro.
In vita viguere preces, fiducia Christi,
In gremio vitam mortua cuius agit.
Principibus, quondam quos aurea protulit aetas
Ista fuit verè foemina digna viris.
Nulla unquam illius virtutes nesciet aetas;
Has nullum in laudes mors habet atra locum.*

A. C.

ALIVD EPITAPHIVM CLARISS.

ET DOCTISSIMI VIRI D.

PETRI CAROLII.

CAROLIVM dederas nobis, Deus optime, Petrum,
Qui fuerat patrie gloria prima meae.
Præfuit hic sacris non paucos ritè per annos,
Varadij magna sedulitate docens.
Hic erat eximijs virtutum dotibus auctus,
Ingenio clarus, iudicioque grauis.
Quid referam, quanta Franciscum vicerit arte
Dauidis, Christum qui negat esse Deum?
Omnia sustinuit mira bonitate Sophistæ
Scommata, ne feruor posset obesse sibi.
Dum pia scripta viri florent, laus vera manebit,
Alius exemplum posteritasque colet.

A. C.

EPITAPHIVM

SANCTISSIMÆ ET PRÆSTANTISSI-

MÆ FŒMINÆ ANNAE CONIVGIS CLA-
rissimi & doctissimi viri D. CASPARIS CAROLI-
NI, & filij eiusdem optimæ spei pueri Casparis, & fi-
liarum præclaræ indolis SARAE, MARGARITAE-
QVE, diem suum obeuntium mense Augusto, Anni
M. D. LXXXVI.

PIGNORA coniugij tria sunt cum coniuge chara
Condita Carolij Casparis hoc tumulo.
Vxor amans pietatis erat, studiosaque veri,
Anna pudicitiae & laude celebris erat.
Huic placidos mores cælestis cura parentis
Contulerat, Christum queis venerata Deum est.
Hunc moritura vocat votis, huic voce modesta
Commendat Domino seque virumque suum.
Munera pauperibus largè conferre solebat;
Planxerunt inopes, hac moriente, nurus.
Ergo tot insignem dominam virtutibus æquis
Laudibus orbatam iam putet esse suis?
Candida fama manet castas post funera matres,
Sinceram Christi quæ coluere fidem.
Spiritus è terris translatus in arua piorum
Vivit, & æterna gaudia lucis habet.
Tu quoque, qui patris es Caspar de nomine dictus,
Hic recubas, generis sola propago tui;
Dulce leuamen eras, spes, & pia cura parentis,
Indole præpollens, ingenioque sagax;
Ore verecundo faciem, moresque paternos
Reddens, virtutis tu documenta dabas.

B ij

Quin-

Quinetiam celeri poteras comprehendere mente,
Quae praecptores te docuere tui.
Percepta & pridem promptè recitare solebas;
Et noras Latio reddere verba sono.
Scribere tu scitè poteras, & ducere versus
Ordine legit. mo singula quaeque locans.
Te nisi mors viridi puerum rapuisset in auro,
Haud minor eximio patre futurus eras.
Si concessa essent longe tibi tempora vita,
Prae multis toto nobilis orbe fores.
Quae magno constant aliis sudore, benigna
Ingenij haec norat vis bonitasque tui.
Te quia mors rapuit, postremum pignus amoris
Hoc cape, perpetuum Caspar aue atque vale.
Tu quoque chara patris soboles, & gloria matris
Sara immaturo hinc funere rapta iaces.
Si non rupissent tibi tam citò stamina parca
Esse pie poteras matris imago tuae,
Moribus ingenuis, animi quoque dotibus aucta.
Indicium quarum forma venusta dabat.
Denique Margrita nomen quae dulce gerebat,
Proxima maternis ossibus ossa cubant.
De qua magna quidem, sed inanis facta parenti
Spes fuit; vsque adeò es parca seuera nimis.
Membra iacent in tumulo hoc rursus victura puella:
Mens pia caelestem gaudet habere locum.
In tumulo tenera hoc igitur requiescite membra,
Dum veniat cunctis ultimus ille dies.

A. C.

ALIVD

ALIVD CASPARI CAROLINO,

filio vnicè dilecto viri clariss. D:
Casparis Carolini.

6

Hic spes vna iaces generis, patris vna voluptas,
Ante tuum Caspar funere rapte diem.
Hei mihi, quàm dulci spoliata Ecclesia flore est:
Vnaque quàm magnum sustulit hora decus!
In te vera tui splendebat imago parentis,
Oris & ingenij conspicienda bonis.
Terenerum Musæ, velut hæc ad munera natum
Molliter in Clarijs instituere choris.
Iamque decem vitæ, poteras, natalibus ætis
Promere Romano verba polita sono.
Promptus eras lingua iam prima elementa Pelasga
Percepta ingenio cuncta referre tuo.
Neu vaga tantorum sors esset causa bonorum;
Grammaticæ rectum mens tua norat iter.
Et, nisi summa dies primo rapuisset in auro
Gloria Pieridum magna futurus eras.
Quinetiam pietatis amor te, & sancta parentum
Cura, salutiferas erudiere vias.
Vt posses geminas tollens ad sidera palmas
Debita caelesti reddere vota patri.
Vique pium posses sacram delatus in ædem
Ante homines carmen dicere, & ante Deum:
Sanctæque poscenti recitare oracula patri,
Cum foret è ludis hora redire domum.
Omnia præstabas Christo duce, & auspice Christus
Vnica qui nobis est via, vita, salus.
Sed dum recta tenes huius moderamina cursus,
Indolis & profers dulcia signa piæ:

B iij

Dumque

Dumque artes, Christi que colis sacra; sacra colenti
Intulit, heu, rapidas mors tibi saeva manus.
Inque tuo casu patris solatia, spemque
Virtutum indignum, sustulit atra dies:
Quaeque tibi Charites, quae contulerantque Camæna
Omnia fatales eripuerunt Dea.
Te nascente, domus fuerat lux orta paterna;
Lux abire eiusdem, te moriente, domus.
Crudeles Parcae, non vos pia vota parentis,
Plurima pro nato quae tulit ille suo,
Non pueri florens aetas, nec amabile pectus,
Nec mouit pietas, ingenuusque pudor;
Sed miserum, abrupto vernantis stamine vita,
Mæsta coegistis vincula subire necis:
Hic flos ni tenera foret, ah, succisus in herba,
Christe, tuam expleisset plenus odore domum.
Dus in eo talis, vis tam generosa latebat,
Illius & tantas succus habebat opis.
Nec ego cur miseris nequicquam fundo querelas?
Non datur humanis vincere fata sonis.
Quamuis ergo iaces, extincto lumine vita,
O lacrymis patris Caspar humate tui.
Non tamen aeternum parua recubabis in vrna;
Mens tua sed carni restituenda sua est.
Cum Dominus iudex venturus & arbiter orbis,
Nostra per angelicam colliget ossa tubam.
Nunc placide hoc tumulo tua condita membra quiescant,
Spiritus aetherei viuat in arce poli.
Quique nouo in terris, ceu lilia, mane cadebas,
Cum Christo in caelis mox Amarantibus eris.

I. B.

Elegia

Elegia

IN MEMORIAM CONIUGIS CLA-
RISSIMI VIRI D. CASPARIS CAROLINI
filiij, filiamque eiusdem placide in
Christo obdormientium.

De mortis certitudine, causa, &c.

VLTIMA, crede, dies & ineluctabile fatum
Haude quidem incerta sorte, cuique venit,
Mortis & illa dies est ultima linea rerum,
Quam, nulli, cursu transiisse, datur:
Nam modus est vita, & finis praefixus ab illo,
Omnia qui certo limite clausa tenet.
Nec tamen ut legis Deus est fons æquus, ita auctor
Est necis, autorem res, modus, acta docent.
Vita Deus, vita & cunctis est rebus origo,
Æternicum sit tale vigoris opus.
Mors soboles culpæ infelix, fœtura parentum, hæc,
Orta per (heu) tristem, Dæmonis arte, dolum.
Hinc hominum sors est nece supplicioque cruenta,
Profati & facti conditione brevis.
Editur hinc quisquis vitæ presentis in auras,
Mors in eum, fati robore, robur habet.
Continuòque ortus vix lux ubi prima refulsit,
Quisque solet certè mortis adire viam:
Plus nec habet, quam prima dies concessit eidem,
Quod subit hinc tempus, vincula mortis habet.
Limite nos tali, series inuicta coerces,
Sors ea nos, labis nomine, iure premit.
Et tamen in toto nihil est fallacius orbe
Quam vitæ istius, spes diuturna brevis.

Cum

Cum subito puncti, quod viuimus, instar agatur,
Aut aliquid puncto si queat esse minus.
Mentis inops nec ita est vllus sibi qui moriendum
Nesciat, & nigro membra tegenda solo;
Arduus ac labor est tranquilla mente subire,
Mortis iter, grauis est res, didicisse mori.

• Rara virum vox est, VIXI CVRSVM QVE PEREGI
• AVSPICIO DEDERAS QVEM MIHI CHRISTE TVO.

• Nam metus hinc vrget, ne nos premat vltio labis,
• Vltio perpetuis facta nocensque malis.

• Ex Domino geniti possunt contemnere mortem,
• Et viget in quorum pectore vera fides.

His iacet illustri mors debellata triumpho,
His ope iam Christi colla terenda dedit.

Victa vigore caret, nisi quod queat abdere tumbis
Corpus; at in mentem nil, fera, iuris habet.

Ceu prius emoritur semen quod conditur aruis
Exurgat, viridi, quam noua, rure, seges:

Sic quoque putrescit corpus tellure sub atra,
Donec clara Dei vox vocet illud humo.

Mens abit in caelum, felix victura per auum
Quod claudi nullo fine modoque potest.

Vos quoque CAROLII Gnati & dulcissima coniunx,
Spes generis, thalami dulce iugalis onus,

Mæsta quidem tumuli subito monumenta subistis,
Mæsticia, tumulus, nil tamen, acris, habet

Corpus humo sumtum, gremio requiescit eodem;
Spiritus aetherea limina sedis habet.

Hunc, virtute Dei, infidum superastis ut orbem
Sic quoque, mors, Christi robore, victa, cadet,

Putre rogi quando corpus reuocabitur vmbri
Atque suam repetet mens reuocata domum

Plaudite

8
Plaudite nunc igitur, quibus hoc iam carcere misso,
Spe percepta diu meta salutis adest.

Stephanus Czorba Debrecinus
scribebat.

EPITAPHIUM.

SVAVISSIMIS VIRTVTVM FLO-

SCVLIS DECORATAE VIRGINIS, MARGA-
ritæ, filix, pietate, humanitate, doctrina clarissimi viri
ac vigilantissimi Pastoris ovium Dei apud Guncien-
ses, D. Casp. Carolini, quæ obiit diem suum, Anno
Epochæ Christianæ 15. 15. LXXXVII. die Iulij.

Qui cumulas lapides nitidos, qui congeris aurum,
Hunc tumulum aspiciens siste viator, iter.

Sic tua quadrupedes agnoscant frena furentes
Quæ cernis, vigili si metra mente legas.

Non bene securus vitæ, sibi prospicit vnquam;
Vt possis tuto viuere, discere mori.

Niliacæ quoties Memphitica pocula gentes
Siccabant Zytho plena mouente choros:

Lumine cassorum toties simulacra virorum
Mos erat hospitibus conspicienda dare.

Scilicet ut memores fati, sortisque futurae
Comprimerent furias Palladis arte suas.

Threicius quoties (scit Græcia) Bosphorus arma
Legitimo ducibus iure regenda dabat:

Tres lapidum species, marorum structor, adactas
Ponebat, memorans talia verba, Duci:

His lege de saxis, Dux inchoyte, quo tibi solet
Mausolea statim regia conficiam.

C j

Tu

Tu quoque dum tumulum cernis, mortalia spernes
Et dic, nos homines puluis & umbra sumus.
Non animum tollas tumidum florente iuuenta
Certa valetudo, nec tibi corda dabit.
Nec generis splendor, nec stemmata clara parentum
Nec si possideas fulua metalla Tagi.
Dura nihil Lachesis forma prestante mouetur,
Nil curat Cræsi, diuitiasque Mida.
Nulla nec atatis ratio nec mentis habetur.
Præmo rapit uero flore iuuenta sagax.
Tollitur è viuis Paphiæ dilectus Adonis,
Et facie Nireus conspiciendus obit.
Nestora Thersea, Paridem coniungit Achilli
Æropos, & Priamo Troile iuncte cadis.
Funere natoem Sipyleia mater acerbo
Saxi instar calido sanguine cassa riget.
Condita quæ gelido iacet hoc Margrita sepulcro,
Sanguine sacrati præsulis orta fuit.
Siue petas studium, studium pietatis habebat,
Seu mores morum lumine grata fuit.
Pulchra Citheriaca dederant huic nomina conchæ
Oceanus raras quas habet ipse senex.
Rara pudor, virtus, & rara est virgo pudica:
Sed roseas erat hæc picta pudore genas.
Sæpè refert mores soboles genitoris amandos,
Non raro felix nomen & omen habet.
Nondum lustra duo complebat florida vitæ,
Cum subito Parca licia pulla legunt.
Sic ego purpureas violas marcescere vidi,
Puniceas vidi sic cecidisse rosas.
Terra tegit corpus gremio fœcunda tenellum;
Spiritus ætherea viuunt in arce poli.

9
Mox ubi terribilis clanget tuba iudicis æqui,
Et triplex mundi flamma peruret opus:
Spiritus hospitium repetet nitidissimus, ante
Quod tenuit, carpens gaudia vera Dei.
Sic & Apollineus reparat sua viscera phœnix,
Obruta sic glebis semina vere virent.
Ergo memor lethi, memor extrema que dies
Et vitæ æterna, care viator, abi.

F. V. isohelyi

